

PROTOKOLLAT

med tilkendegivelse af 25. oktober 2018

i

faglig voldgiftssag (FV2018.0061):

3F Transportgruppen

(advokat Evelyn Jørgensen)

mod

Dansk Erhverv Arbejdsgiver

for

Hjem-Is A/S

(advokat Lars Overgaard)

Der er under denne sag tvist om forståelsen af § 2 og § 3 om grundløn og bonus i parternes overenskomst, når der er tale om udførelse af overarbejde.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af forhandlingssekretær Palle Thirstrup og gruppeformand John Berg, begge udpeget af klager, advokat Mette de Voss og chefkonsulent Katrine Bocianski, begge udpeget af indklagede, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 25. oktober 2018, hvor 3F Transportgruppen var repræsenteret ved advokat Evelyn Jørgensen og Dansk Erhverv Arbejdsgiver ved advokat Lars Overgaard.

3F Transportgruppen nedlagde påstand om, at Dansk Erhverv Arbejdsgiver skal anerkende, at overenskomsten for sælgere hos Hjem-Is Depoterne skal forstås således, at der skal ydes timebetaling, jf. § 2, for samtlige præsterede arbejdstimer, uanset der ydes bonus efter § 3.

Dansk Erhverv Arbejdsgiver nedlagde påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af forhandlingssekretær A, direktør B og økonomichef C, hvorpå sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer, og afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som på det nedenfor angivne grundlag fremkom med den herefter anførte tilkendegivelse.

Overenskomstgrundlaget

Overenskomst for 2014-2017 for sælgere beskæftiget hos HJEM-IS Depoterne, som er indgået mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og 3F Transportgruppen, indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

” § 1. Arbejdstid

Stk. 1. Den normale, effektive arbejdstid er 37 timer pr. uge, fra mandag til lørdag.

...

§ 2. Grundløn m.v.

Der ydes en fast grundløn pr. time på

<i>1. marts 2014</i>	<i>1. marts 2015</i>	<i>1. marts 2016</i>
kr. 115,25	kr. 117,50	kr. 119,90

Der ydes et afløsningstillæg pr. time på kr. 13,45 og et særligt tillæg pr. time på kr. 3,40.

Herudover ydes et anciennitetstillæg efter 6 måneders uafbrudt beskæftigelse. Anciennitetstillægget udgår kr. 7,95 pr. time.

Såfremt den ansatte bliver tilkaldt til arbejde på arbejdsfrie dage, kan der ikke afregnes for mindre end 4 timer. Disse skal betales med et tillæg på 100% af grundlønnen.

§ 3. Bonus

Medarbejderen har mulighed for at opnå bonus efter nærværende bestemmelse.

Betaling af bonus træder i stedet for overtid, forskudttid og tærepenge og udgør således et tillæg til grundløn og anciennitetstillæg.

Bonus beregnes således:

- For salg i perioden sidste lørdag i marts til sidste lørdag i september 7% og resten af året 10% af det salg som på årsbasis overstiger salgskvoten.
- Ved beregning af bonus beregnes de ovennævnte procenter af mersalget eksklusiv moms.
- Bonus fordeles forholdsmæssigt til den enkelte sælger på grundlag af vedkommendes antal salgsdage/salg i den pågældende opgørelsesperiode.

Det enkelte depot beregner og gennemgår salgskvoterne med medarbejderne en gang årlig, senest ved udgangen af januar måned, herunder betingelserne for at opnå bonus, samtidig hermed udsendes kopi af depoternes salgskvoter til 3F's Transportgruppe.

Bonus opgøres pr. uge og udbetales månedsvis.

Såfremt den samlede løn inklusiv bonus vurderes at være i uoverensstemmelse med det samlede antal præsterede arbejdstimer, kan 3F's Transportgruppe kræve en forhandling, eventuelt med organisationernes medvirken."

Bestemmelserne i de 3 sidste afsnit af § 3 kom ind i overenskomsten i forbindelse med 2012-overenskomsten.

Bonus var i overenskomsten forud for 2012-overenskomsten betegnet "interesseløn" og fremgik af overenskomstens § 2 b, som i den første overenskomst, der blev indgået mellem parterne i 1994, blev indledt således:

"I stedet for tillæg til overtid, forskudt tid og tærepenge ydes der den enkelte sælger følgende tillæg til grundløn og anciennitetstillæg."

Parternes argumentation

Klager har anført navnlig, at det fremgår af § 2, at der skal betales grundløn samt de i § 2 nævnte tillæg for hver times beskæftigelse. Bestemmelsen er uden forbehold og omfatter derfor enhver form for udført arbejde i henhold til overenskomsten, herunder overarbejde. Bonus i henhold til § 3 træder alene i stedet over merbetaling i form af tillæg for overarbejde, forskudt tid og tærepenge, hvilket understøttes af den oprindelige affattelse af § 2 b i 1994-overenskomsten. At ordene "tillæg for" er udgået, er alene udtryk for en redaktionel ændring, idet parterne har anset disse ord for overflødige. Indklagede har i svarskrift af 9. oktober 2018 i Arbejdsrettens sag AR2017.0320 givet udtryk for følgende: "Det er indklagedes opfattelse, at de situationer hvor en medarbejder har arbejdet

mere end 37 timer, men hvor arbejdet ikke har været planlagt, er omfattet af bonusbestemmelsen i overenskomstens § 3 med den konsekvens, at ikke planlagt overtid anses for indeholdt i den beregnede bonus". Klager opfatter dette som en bindende proceserklæring fra indklagede om, at der skal sondres mellem ikke-planlagt og planlagt overarbejde, og at indklagede dermed anerkender, at planlagt overarbejde giver ret til betaling af grundløn m.v. i henhold til § 2. Denne sondring giver imidlertid ingen mening og fremgår heller ikke af overenskomsten. Det har formodningen imod sig, at klager skulle have accepteret en ordning, som indebærer, at de ansatte kan komme til at udføre overarbejde uden løn, og at 3F ikke tidligere har gjort indsigelse imod indklagedes forståelse af overenskomsten beror alene på, at 3F ikke har haft kendskab til denne forståelse. 3F er således af indklagede alene årligt blevet orienteret om depoternes salgskvoter, og organisationsgraden blandt indklagedes ansatte er meget lille.

Indklagede har anført navnlig, at det under overenskomstforhandlingerne i 1993-1994 var centralt for indklagede at kunne bevare den hidtidige ordning, hvorefter sælgerne blev aflønnet med en fast løn med mulighed for ekstra indtjening ved mersalg. Da der i bestemmelsen om "grundløn" blev fastsat en bestemmelse om betaling for overarbejde på arbejdsfrie dage, vedrørte bestemmelsen om "interesseløn" – senere betegnet "bonus" – alene betaling for overtid i tilslutning til den tilrettelagte arbejdstid. Når der står "overarbejde", dækker det den fulde betaling for det overarbejde, som kan opstå, når den enkelte sælger ikke kan nå at afslutte sit arbejde inden for den planlagte arbejdstid. Indklagede har steds haft denne forståelse af overenskomsten og efterlevet denne opfattelse fuldt ud ved administrationen af løn og dermed interesseløn/bonus siden overenskomstens tilblivelse i 1994. Overtid kan opstå ved trafikforsinkelser, men opstår typisk ved, at der kommer flere kunder end forudset ved rutens tilrettelæggelse, hvilket kan skyldes godt vejr, særlige arrangementer mv. Forsinkelser som følge heraf vil samtidig normalt betyde mersalg, der vil overstige den for det enkelte depot fastsatte salgskvote, og dermed medføre optjening af bonus for de berørte sælgere. Ordningen har som sagt været fulgt i mange år, og da 3F Transportgruppen ikke på noget tidspunkt har gjort indsigelse herimod før nu, må det tages som udtryk for, at aflønningen er i overensstemmelse med parternes hidtidige fælles forståelse af overenskomsten.

Opmandens tilkendegivelse

Ved "betaling for overtid, forskudttid og tærepenge" forstås mest nærliggende en betaling for ulemper/genen ved, at den ansatte skal arbejde mere end den normale arbejdstid (overtid), på ubekvemme tidspunkter (forskudt tid) og ikke har adgang til kantinefaciliteter ved indtagelse af måltider (tærepenge). § 3, 2. afsnit, hvorefter bonus træder i stedet for sådan betaling, må derfor efter sin ordlyd naturligt forstås på den måde, at bonus alene træder i stedet for overtidstillæg, forskudttidstillæg og tillæg i form af tærepenge. Denne forståelse er da også bedst stemmende med affattelsen af § 2 b, første afsnit, i 1994-overenskomsten, hvorefter der ydes den enkelte sælger interesseløn i stedet for "tillæg for overtid, forskudt tid og tærepenge". Der er mellem parterne enighed om, at senere overenskomsters udeladelse af ordene "tillæg for" alene har været af redaktionel karakter, og der er da heller ikke uenighed mellem parterne om, at en ansat har krav på sin faste grundløn uanset, at arbej-

det udføres på forskudt tid. At den ansatte har krav på grundløn for samtlige præsterede timer, er endvidere bedst stemmende med ordlyden af § 2, hvorefter der ydes en fast grundløn pr. time, uden at der er gjort nogen undtagelse for overarbejde. Det forhold, at § 2, sidste afsnit, indeholder en særlig regel vedrørende lønafregningen ved tilkald på arbejdsfrie dage, kan ikke føre til en anden vurdering.

Den af indklagede forfægtede fortolkning, hvorefter betaling for ”overtid” i § 3, 2. afsnit, dækker den fulde betaling for det overarbejde, som kan opstå, når den enkelte sælger ikke kan nå at afslutte sit arbejde inden for den planlagte arbejdstid, har ingen dækning i overenskomstteksten, snarere tværtimod. Det påhviler derfor indklagede at påvise, at indklagedes fortolkning er udtryk for overenskomstparternes fælles vilje. Opmanden fandt, at indklagede ikke havde løftet denne bevisbyrde. Opmanden lagde herved til grund, at klager ud fra overenskomstens ordlyd har været berettiget til at gå ud fra, at parterne har aftalt timelønsbetaling for alle præsterede arbejdstimer, og at indklagede ikke har godtgjort, at klager skulle være blevet bekendt med indklagedes forståelse af overenskomsten førend opkomsten af denne sag.

Opmanden tilkendegav på den anførte baggrund, at klager skal have medhold i den nedlagte påstand.

Parterne var enige om at tage denne tilkendegivelse til efterretning med samme virkning som en kendelse i sagen. Der var endvidere enighed om, at parterne hver især bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 12. november 2018

Lene Pagter Kristensen